

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Cap. XV. De dissensione inter Eusebium Caesariensem Episcopum & Basilium Magnum; & quomodo Ariani sumpta ex eo fiducia, Caesariensem Ecclesiam adorti sunt, ac repulsi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

liberarentur. Huius rei causa octoginta viros Ecclesiasticos delegerunt, inter quos Urbanus, Theodorus ac Menedemus principem locum obtinebant. Qui cum Nicomediam venissent, libellum Valenti obtulerunt, in quo ea perscripserant, quae ad causam ipsorum pertinerent. At Valens, quamvis supra modum indignaretur, ira tamen suae gravitatem non prodidit: sed clam mandavit Praefecto, ut eos comprehensos interficeret. Praefectus vero, timens ne vulgus seditionem concitaret, si tot piii viri qui nihil deliquerant, praeter jus ac rationem occiderentur, simulat se exilio eos addicere. Et tanquam in exilium mittendos, navigio imponi iubet, quod quidem illi forti animo ferre parati erant. Porro cum ad medium Aftaceni sinus navigando pervenissent, nautae, succensa nave, sicut ipsis fuerat imperatum, in scapham desilientes abscedunt. Navis vero ipsa secundo ventu impulsâ, Dacibizam usque, qui locus est in Bithynia ad mare situs, valuit pervenire. Sed simul atque ad terram appulit, dissoluta unâ cum ipsis hominibus conflavit.

ἀπαλλαγὴν καὶ ἐκκλησιαστικὰς ὁδοὺς ἀνδρας ἐπιτέτο εἰλοῖτο, ὡν ἠγέτο ἕρπαιος καὶ θεόδωρος καὶ μενέδημος ὡς ἵς νικηθείαν ἀφίκοντο, βιβλίον ἐπέδωκαν τὰ κατ' αὐτὰς ἐγγραφήσεις ὁ δὲ σφόδρα θυμωθεὶς ὅτι ὠργιστὴν ἐκεῖ ἐγέμετο δὴλ. λατρεῖς ὑπάρχω προσέταξε συλλαβεῖν αὐτοὺς καὶ ἀνελεῖν ὃ ὑπαρχὸς δέισας μὴ σασιαντὸν πλῆθος, τοσάτων εὐλαβῶν ἀνδρῶν καὶ μὴ ἐκδικηκῶτων ἀσφαλῶς ἀναιρεμένων, πιατῆς) καλαδικῶν αὐτῶν ὑπεροίαν ἀγῆως ὡς ἐπὶ τέτο δὲ πέμπων αὐτὰς, εἰς πῆλιν ἐνεείβασεν, ὅτι ἀγῆως τὰ δὲ παθὲν ὑπεμένοισις ἐπεὶ ἵ πλεονῆς καὶ μέσον ἔσσαν καλεμένε κόλπε ἐγῆροισι, οἱ μὴ ναύται περὶ τὸ σκάφος ὑφ' ἀφάνει, ὡς ἦν αὐτοῖς περὶ ταγαμένον, ὑπεχώραν εἰς τὸ ἐφορῶν μαλαπνηθῆσαι εἰς ἵ τὴν ναύς ὑπὸ ἐπιφορῆ αἰετα ἐλαωμένη, ἀχει δακίσις, χερσὶν ἵ τῶν τ' ἀσφαλῶν βιθυνίας, δῆρκετο πρὸς τὴν ἀπὸ πλὴν ἅμα ἵ τῆ γῆ προσέχευε, καὶ διελύθη, σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι καλαφλεγείσα.

CAP. XV.

Κεφ. 15.

De dissensione inter Eusebium Caesariensem Episcopum & Basilium Magnum, & quomodo Ariani sumpta ex eo fiducia, Caesariensem Ecclesiam adorti sunt, ac repulsi.

Περὶ τῆς διαφορᾶς ἐνταῦθα καὶ Ἐπιφάνειος, καὶ βασιλίου τῆς ἐκκλησίας ὡς ἐπιτέτο οἱ ἀρειανοὶ θεοῦ λαλῶντι, τῆς ἐκκλησίας ἐπιφορῆσι, καὶ καταρῆσται.

AT Valens, relicta Nicomedia, Antiochiam versus iter fecit. Quo quidem tempore cum in Cappadociam venisset, Orthodoxos, ut solebat, exagitare, & illius Provinciae Ecclesias Arianis tradere studuit. Idque eo facilius se confecturum sperabat, quod dissensio quaedam ac similtas intercederet inter Basilium & Eusebium, qui tunc Caesariensem Ecclesiam administrabat. Qua de causa Basilium se in Pontum receperat, & cum Monachis illic Philophantibus versabatur. Populus vero, ac praecipue optimi quique ac prudentissimi, Eusebium suspectum habere ceperunt: eique fugam viti, tum ob vitam, tum ob eloquentiam celeberrimi assignantes, deserere illum, & seorsum collectas agere meditabantur. Verum Basilium quidem, ne Ecclesia ipsius causa

Ὁ γὰρ ἵς καλαπὼν τὴν νικημένην, ἐπὶ τὴν ἀνίστοχίαν ὁδὸν ἐποιεῖτο ἐν τέτω ἵς, κακπαδόκαι ἐκδημῆσας, ἐπὶ εἰσθεποιεῖν, ἐσπᾶ δαζε κακὴν τὰς ἐκκλησίας, ἵς τὰς ἐκθὰ δὲ ἐκκλησίας ἀσφαλῶν τῶν τὰ δῆρκετὸν θεοῦ ἵς ῥαδίως τε τέτο κατὰ ῥῶσιν ὠλο, ὅτι ἵς διαφορᾶς τῶς εἰς λῶπιν καλασῆναι βασιλεῖον εὐσεβῶν τότε ἐπιπροσέπειν λιτὴν καισαρέων ἐκκλησίαν διὸ καὶ πρὸς τὸ πόντον ὑπεχώρησε, καὶ τοῖς ἐκθὰ δὲ φιλοσοφῶν μοναχοῖς συνῶν τὸ ἵς πλῆθος, ἵς μάλιστα κακῆρῶσι καὶ ἵς φώτεροι, ἐν ἵς πνοίαι τῶν ἐκθὰ εἰον εἶχον ἵς ὡς φυγῆς αἵπον ἵς ῥῶσιν αἵ δὲ εὐδοκιμῶν ἵς ἐκθὰ βίβιν καὶ γέλειν, ἀπὸ λῶπιν αὐτὸν ἐβαλεῦντο, καὶ κατ' αὐτὰς ἐκκλησιάζων ἵς ἀλλ' ὁ μὴν, ἵς ἀμὴ καὶ τὸ κατ' αὐτῶν ἐπιτέτῆ τὴν ἐκκλησίαν ὅτι ἐκθὰ ἐκθὰ

θουρίων δια τας επαναστάσεις τῶν ἑτεροδόξων, ἐν τοῖς παλαιῶν πόντων φρονησῆσιν ἡσυχίαν ἤγε βασιλεῖα ἡ ἐδὺ ἀμφ' αὐτὸν Ἐπισκόπος, αἰεὶ γὰρ αὐτὰ σωήσαν τῆς ὁμοῦ ἀρέσεως, παρθενοδόξους εἰς τὴν Ἐπιχειρήσιν ἐποίει ἡ βασιλεῖα ἀπεσία, καὶ τὸ παλαιὸν εὐσεβίον τὸ λαὸν μίσην ἀπέβη ἡ παλαιὰ γλώσσῃ αὐτοῖς· ἀμα γὰρ ἠγέθησαν Ἐπικαππαδοκίαν ἐλαύνειν, καταλιπόντων τὸν πόντον βασιλεῖα, ἐβελονῆς εἰς καισαρείαν ἦκε καὶ εὐσεβίω βασιλεῖα, ἕνεκεν ἦν τῆ ἑκκλησίας εἰς καιρὸν τοῖς λόγοις ἐπήμυεν· ὁ δὲ ἐλάτης δόξου τῆς παρθένου, ἀπρακτοῦ ἀμα τοῖς σὺν αὐτῷ Ἐπισκόποις ἀπεχώρησε τότε.

A perturbatione, quae alioqui ob haereticorum insultus tumultibus nequaquam vacua erat, in Monasteriis Ponti quiete degebat. Imperatori vero & Episcopo qui cum illo erant, secum enim perpetuo habebat Arianæ sectæ Antistites, animos addiderat absentia Basilii, & odium multitudinis adversus Eusebium. Verum conatus præter sententiam ipsis successit. Etenim simulatque nuntiatum est eos in Cappadociam contendere, Basilium Ponto decedens, suo prope motu venit Caesaream. Et cum Eusebio quidem in gratiam reversus est: Ecclesiam vero opportune admodum eloquentiæ suæ subsidio adjuvit. Valens itaque unâ cum Episcopis quos secum habebat conatu suo depulsus, tum quidem re infecta discessit.

Κεφ. ις'.

CAP. XVI.

ὁ βασιλεὺς βασιλεῖα καππαδοκίαν ἐπιστρέψει, καὶ παλαιὸν ἐπὶ ἐλάτης ἀπείσθησιν αὐτῷ.

Quomodo post Eusebium Basilium Ecclesiam Cappadociam regendam suscepit: & de insigni ejus adversus Valentem in dicendo libertate.

Μετὰ χρόνον δὲ πάλιν εἰς καππαδοκίαν ἐλθὼν, καταλαμβάνει βασιλεῖα τὰς τῆς ἐκκλησίας Ἐπιχειρήσιν ἀμύτην εὐσεβίῃς τελειῶν βασιλεῖα βασιλεῖα ἡ αὐτὸν ἐξέλασεν, ἐκ τῶν ἀπέχετο τῆς Ἐπιχειρήσιν ἀμα γὰρ τῆ Ἐπιχειρήσιν λέγει τῆς ἐχομένης κλίσης, τὴν αὐτῷ γαμήλιον παρθενοδόξου, καὶ γαλάτιον τὸν ἕν ὃν μόνον εἶχε, ταχὺ νόσω δόξαν εἶν· ἐδόκει ἡ πᾶσι, τιμωροῦ ἡχομένη τὸν Θεὸν τῶν βασιλεῖα βελονῆς, Ἐπι κακῶσι τῶν τεκόντων, ἀπείσθη τὸν παῖδα ταῦτα ἡ καὶ ἐλάτης ἐπιλαμβάνει ἀμείλει δόξαν ἡ μὴ τὸ γένη, ἐκέπαι αὐτὸν ἠνώχλησεν ἐν ᾧ δὲ παρθενοδόξου, καὶ κακῶς ἔχων ἐμελλε τελειῶν, πέποιθε παρθενοδόξου ἀνιβολῶν ὑπὲρ αὐτῷ τὸ κάμνοντι ἕξασθαι, ἀμα γὰρ ἀφίκετο εἰς καισαρείαν, μετὰ καλεσάμενος ὁ ὑπαρχὸς τὸν βασιλεῖα, ἐκέλευσε τὰ βασιλεῖα φρονησῆσιν ἀπείσθη ἡ ἠπέλησε θάνατον τὸν θάνατον, πολλὰ ἄξιον ἐσεδοξα αὐτῷ, καὶ μεγάλῃ δώσει χάριν, ὡς ἐν τάχει τῶν δεσποτῶν σώματι ἀπαλλάξειεν ἐπεὶ δὲ τὸ τότε ἡμέραν καὶ τὴν ἐξῆς νύκτα ἐκέλευσε αὐτὸν ὁ ὑπαρχὸς βελονῆσαι,

Verum aliquanto post Valens in Cappadociam reversus, Basilium post mortem Eusebii Ecclesiam illius Provinciae regendis Praefectum reperit. Quem cum inde expellere constituisset, ab incepto desistere coactus est. Nam simulatque id aggressus fuisset, insequenti nocte uxor eius in somnis terrefacta dicitur, & Galates filium quem unicum habebat, repentina morte praereptus. Omnesque ita censuerunt, Deum ulciscentem insidias quae adversus Basilium structae essent, ad puniendos parentes, filium e medio sustulisse. Ipse etiam Valens ita judicavit. Certe mortuo filio, nullam amplius molestiam exhibuit Basilio. Dum autem superesset, & morbo oppressus jamjam moriturus crederetur, misit ad Basilium, rogans atque obtestans ut pro aegrotto Deum precari vellet. Cum enim venisset Caesaream, statim Praefectus Praetorio evocatum ad se Basilium, eandem cum Principe fidei doctrinam amplecti iussit: mortem minatus nisi obtemperaret. Basilium vero respondisse fertur, magno id sibi lucro fore, seque ingentia largiturum, ut quam citissime corporis vinculis liberaretur. Cumque Praefectus iussisset, ut eo die & insequenti nocte consilium

○○○○